

prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central – M. Malanciuc
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – St. Procopciuc, E. Grumeza și N. Chircu

Î N C H E I E R E

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului
judecători

Svetlana Filincova
Dumitru Visternicean
Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Ceban Ala,

în cauza civilă la cererea depusă de Semihvostova Oxana cu privire la constatarea persoanei dispărută fără veste și numirea administratorului bunurilor persoane dispărute, persoane interesate Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei raionul Ungheni, Oficiul Stare Civilă raionul Ungheni, Inspectoratul de Poliție Ungheni, Inspectoratul General al Poliției, Procuratura raionului Ungheni, Oficiul Cadastral teritorial Ungheni, Secția Evidență și Documentare a Populației Ungheni, Ceban Ala și Bucica Lidia,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2018, prin care s-a respins apelul declarat de Ceban Ala și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Ungheni sediul Central din 25 septembrie 2017, prin care cererea a fost admisă

c o n s t a ț ă :

La 05 decembrie 2016 Semihovstova Oxana a depus cerere cu privire la constatarea persoanei dispărută fără veste și numirea administratorului bunurilor persoane dispărute, persoane interesate Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei raionul Ungheni, Oficiul Stare Civilă raionul Ungheni, Inspectoratul de Poliție Ungheni, Inspectoratul General al Poliției, Procuratura raionului Ungheni, Oficiul Cadastral teritorial Ungheni, Secția Evidență și Documentare a Populației Ungheni, Ceban Ala și Bucica Lidia.

În motivarea cererii Semihovstova Oxana a indicat că este unica fiică a lui Semihvostov Anatolii, născut la XXXX, cu care era în relații bune.

A concretizat că la 06 ianuarie 2012 a depus cerere în instanța de judecată, pe care a concretizat-o la 07 mai 2012 și 28 ianuarie 2013 cu privire la declararea lui Semihvostov Anatolii ca fiind persoană dispărută fără veste și numirea sa în calitate de administrator al apartamentului nr. ZZZZ.

În motivarea acțiunii depuse în anul 2012 a indicat că în luna august 2002 Semihvostov Anatolii a plecat în or. Moscova să lucreze, iar înainte de plecare i-a comunicat că îndată cum va ajunge la destinație îi va comunica despre sosire, însă de atunci nu a sunat și nu s-a întors acasă, iar toate încercările de a afla vești despre tatăl său au rămas fără rezultate.

Ultima informație de care dispune sunt spusesele lui Podgornii Serghei, care a relatat că în octombrie 2002, pe la ora 22:00 Semihvostov Anatolii a ieșit din casă să cumpere produse alimentare și de atunci nu s-a mai întors. Podgornii Serghei a adus toate lucrurile lui Semihvostov Anatolii, inclusiv și pașaportul acestuia, pe care le-a dat bunicii Semihvostova Nina.

A depus cerere la organele procuraturii și la poliție, pentru a-l căuta pe tatăl său, iar la 16 decembrie 2011 s-a intentat dosarul penal de căutare a lui Semihvostov Anatolii.

A indicat că prin hotărârea Judecătoriai Ungheni din 10 aprilie 2013 fost refuzată satisfacerea cererii, iar prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 februarie 2014 au fost admise apelurile declarate de Ceban Ala și Semihvostova Oxana, casată hotărârea primei instanțe din 10 aprilie 2013 și emisă o nouă hotărâre de respingere a cererii, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 iunie 2014 recursul declarat s-a considerat inadmisibil.

A subliniat că singurul argument de respingere a cererii depuse în anul 2012 a servit faptul că unicul martor ocular Olaru Serghei, la sfârșitul lunii septembrie 2012 a lucrat împreună Semihvostov Anatolii la o mănăstire din Federația Rusă, or. Moscova, în apropiere de orașul Voronej.

Astfel de la 30 septembrie 2012 până în prezent au trecut mai mult de 2 ani și nu are nicio veste de la tatăl său, nu cunoaște locul de aflare, având în vedere că în perioada anilor 2014-2016 dânsa s-a aflat în Federația Rusă, or. Moscova, dar nu l-a putut găsi.

A mai specificat că prin răspunsurile Inspectoratului General al Poliției s-a comunicat că Semihvostov Anatolii a fost anunțat în căutare internațională-interstatală pe dosarul de căutare din 16 decembrie 2011, însă din anul 2011 până la 16 noiembrie 2015 nu s-au stabilit careva informații care ar putea ajuta la depistarea locului aflării acestuia.

A mai relatat că rudele dispărutului în lipsa unui temei legal, au blocat apartamentul nr. 98 ce aparține cu drept de proprietate lui Semihvostov Anatolii, au schimbat ușa de la intrare și dânsa nu are acces în imobil.

Semihvostova Oxana cere declararea ca fiind dispărut fără veste a lui Semihvostov Anatolii, născut la XXXX, perioada dispariției fiind de la 30 septembrie 2012 până în prezent și numirea sa în calitate de administrator al apartamentului nr. ZZZZ (f.d. 5-8, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriai Ungheni sediul Central din 25 septembrie 2017 s-a admis cererea petiționarei Semihvostova Oxana.

S-a declarat dispărut fără veste Semihvostov Anatolii Nicolai, născut XXXX, cu ultimul domiciliu în ZZZZ.

S-a numit în calitate de administrator Semihvostova Oxana pentru administrarea patrimoniului ce aparține cu drept de proprietate lui Semihvostov Anatolii, declarat dispărut fără veste cu care autoritatea tutelară urmează să încheie un contract de administrare fiduciară (f.d. 150, 153-154, vol. I).

La 24 octombrie 2017 Ceban Ala a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Ungheni, sediul Central din 25 septembrie 2017 (f.d. 163-165, vol. I).

La 23 ianuarie 2018 Ceban Ala a solicitat instanței de apel amânarea examinării cauzei stabilită pentru 23 ianuarie 2018 (f.d. 220, vol. I).

Prin încheierea protocolară din 23 ianuarie 2018 Curtea de Apel Bălți a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa părților absente și a respins cererea Alei Ceban cu privire la amânarea procesului (f.d. 223, verso, vol. I).

În ședința de judecată din 23 ianuarie 2018 avocatul Sardari Marin, împuternicit prin mandatul din 01 decembrie 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată (f.d. 3), a solicitat în interesele Oxanei Semihvostova restituirea cererii de apel depusă de Ceban Ala (f.d. 223, verso, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2018 s-a respins demersul avocatului Sardari Marin în interesele Oxanei Semihvostova cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Ceban Ala (f.d. 225-226, vol. I).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 23 ianuarie 2018 a respins apelul declarat de Ceban Ala și a menținut hotărârea Judecătoriei Ungheni sediul Central din 25 septembrie 2017 (f.d. 227-231, vol. I).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au reținut că Semihvostov Anatolii este tatăl Oxanei Semihvostova, iar până în anul 2003 au locuit în ZZZZ. În anul 2003 Semihvostov Anatolii a plecat în Federație Rusă la muncă și nu a revenit în familie.

Au mai reținut că scopul principal al declarării persoanei fizice dispărute fără veste constă în apărarea drepturilor și lucrurilor acestuia, deoarece lipsa îndelungată și necunoașterea locului aflării lui Semihvostov Anatolii creează pericol pentru bunurile de care dispune și având în vedere că Semihvostova Oxana este unica fiică a lui Semihvostov Anatolii este necesară numirea ei în calitate de administrator al bunurilor persoanei dispărute fără veste.

Instanța de apel a mai reținut ca fiind declarative și neprobate argumentele Alei Ceban că fratele său Semihvostov Anatolii comunică cu aceasta și se află în Federația Rusă, deoarece nu au fost prezentate probe pertinente cu privire la numirea adresei sau locului aflării persoanei respective, a telefonului de contact, a corespondenței, poze fotografice, etc.

La 18 aprilie 2018 Ceban Ala a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2018, solicitând admiterea cererii, casarea ambelor hotărâri judecătorești și trimiterea pricinii la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs Ceban Ala a indicat că instanțele de judecată la admiterea cererii au luat în considerare doar răspunsurile formale ale organelor de stat, care confirmă absența fratelui său, însă nu au ținut cont de declarațiile sale precum că a avut întâlnire cu Semihvostov Anatolii în or. Moscova, că acesta nu dorește să revină acasă deoarece intenționează să dobândească cetățenia Federației Ruse.

Nu s-a ținut cont că Semihvostov Anatolii a înregistrat căsătoria cu altă persoană, formând o altă familie, și că după căsătorie a comunicat doar cu mama sa, cu dânsa și unii prieteni în perioada aflării în Republica Moldova.

Cu fosta soție și fiica Semihvostova Oxana, fratele nu a avut relații de comunicare nici până la plecarea sa din Republica Moldova, relațiile cu fiica fiind întrerupte încă în anul 1992.

A mai specificat că la 10 noiembrie 1995 Semihvostova Nina i-a testat toată averea ce presupune și cota-parte din apartamentul nr. ZZZZ, dânsa fiind recunoscută de notar la 02 februarie 2012 în calitate de moștenitor după averea mamei sale și intrând în posesia cotei-parte ce revine din averea succesorală.

Semihvostov Anatolii nu este unicul proprietar al apartamentului, deoarece și mama acestuia Semihvostova Nina a participat la privatizarea apartamentului, conform contractului de privatizare a bunului din 28 iunie 1995.

Instanțele de judecată neîntemeiat au numit-o pe Semihvostova Oxana în calitate de administrator al apartamentului, având în vedere că aceasta permanent locuiește cu familia în Federația Rusă din vara anului 2013 și nu este clară modalitatea administrării bunului imobil, în condițiile în care dânsa are acces legal la apartament în calitate de moștenitor al unei cote-părți din imobil și a posedat cu bună-credință sub nume de proprietar acest apartament din anul 2003 până în prezent, iar din anul 1995 – 2003 a contribuit financiar la întreținerea bunului, la ameliorarea acestuia.

A mai subliniat că la 22 februarie 2018 s-a îmbolnăvit, iar la 23 ianuarie 2018, ora 09:13 a solicitat prin intermediul serviciului fax instanței de apel amânarea examinării cauze, cererea fiind înregistrată sub numărul 1222 și transmisă completului de judecată la ora 09:30, fapt ce se confirmă prin anexarea acesteia la materialele pricinii. În asemenea circumstanțe, este contradictorie constatarea instanței de apel în punctul 18 al deciziei precum că Ceban Ala și reprezentantul acesteia avocatul Bobu Anatolie nu s-au prezentat, cu toate că au fost citați legal și careva motive de imposibilitate nu au invocat.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 15 mai 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat Oxanei Semihvostova o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copieii respective.

Prin referința depusă la 19 iunie 2018 Semihvostova Oxana a solicitat declararea recursului inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Ceban Ala în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Semihvostova Oxana, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

Completul reține că la 19 iunie 2018 avocatul Sardari Marin în interesele Oxanei Semihvostova a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3 000 lei.

În privința acestui demers, Completul notează că având în vedere că recursul declarat de Ceban Ala se consideră inadmisibil, este imposibilă soluționarea chestiunii cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență la această etapă de examinare a dosarului, iar avocatul Sardari Marin nu este lipsit de dreptul de a cere compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de Semihvostova Oxana prin înaintarea unei acțiuni în ordine generală.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Codul de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs:

a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac;

b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374;

c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2018, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul declarat de Ceban Ala nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Codul de procedură civilă

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

La 21 februarie 2018 Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei din 23 ianuarie 2018 (f.d. 232, vol. I), care a fost recepționată de Ceban Ala conform avizului de recepție anexat la materialele pricinii la 26 februarie 2018 (f.d. 240, vol. I), fapt ce denotă că recursul declarat la 18 aprilie 2018 este depus în interiorul termenului de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de Ceban Ala, recurentul fiind persoană interesată în prezenta cauză, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că în cererea de recurs Ceban Ala a invocat temei de declarare a recursului prevederile art. 432 alin. (2) și (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, Ceban Ala, a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Ceban Ala, în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ceban Ala se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Svetlana Filincova

Judecători

Dumitru Visternicean

Luiza Gafton